

Safe use of pesticides

Pesticides are toxic to both pests and humans. Pesticide particles may be inhaled with the air while they are being sprayed.

Special precautions must be taken during transport, storage and handling. Spray equipment should be regularly cleaned and maintained to prevent leaks. People who work with pesticides should receive proper training in their safe use.

କୀଟନାଶକର ନିରାପଦ ବ୍ୟବହାର

କୀଟନାଶକ ଉତ୍ତମ କୀଟ ଏବଂ ମଣିଷ ପାଇଁ ବିଷାକ୍ତ ଅଟେ । କୀଟନାଶକ ଶିକାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କେରାମା ଉପିବା ବଳେ ବୋୟୁ ସହିତ ନିଶ୍ୱାସ ନେଇ ପାରନ୍ତି । ପରିବହନ, ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ସମୟରେ ବିଶେଷ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଲିକ୍ଚର ୧୦.୧ କିବା ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ପକରଣକୁ ନିୟମିତ ସଫାକରାଯିବା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । କୀଟନାଶକ with ଷୟ ସହିତ କାମ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କର ନିରାପଦ ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରକୃତ ତାଲିମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

Precautions

The label

Pesticides should be packed and labelled according to WHO specifications (1). The label should be in English and in the local language, and should indicate the contents, safety instructions and possible measures in the event of swallowing or contamination. Always keep pesticides in their original containers (Figs. 10.1 and 10.2). Take safety measures and wear protective clothing as recommended.

ସତର୍କତା
ଲବେଲ୍

କୀଟନାଶକରୁ ଉଦ୍ଧୃତ WHO ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାକ୍ରମ (1) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ୟାକ୍ କରାଯାଇ ଲବେଲ୍ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଲବେଲ୍ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷାରେ ହେବା ଉଚିତ୍, ଏବଂ ଲିବା କିମ୍ବା ଦୃଷ୍ଟିତ ହେବା ସମୟରେ ବିଶେଷ ସ୍ୱସ୍ତୁ, ସୁରକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ ଉଦ୍ଧୃତ ଯୁକ୍ତାବଳୀ ଉଚିତ୍ । କୀଟନାଶକକୁ ସର୍ବଦା ସମୋଦକ୍ଷର ମୂଳ ପାତ୍ରରେ ରଖନ୍ତୁ (ଚିତ୍ର 10.1 ଏବଂ 10.2) । ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପଟେ । ଷାକ୍ତ ଧରି ନିଅନ୍ତୁ ।

Storage and transport

Store pesticides in a place that can be locked and is not accessible to unauthorized people or children (Fig. 10.3); they should never be kept in a place where they might be mistaken for food or drink. Keep them dry but away from fires and out of direct sunlight. Do not carry them in a vehicle that is also used to transport food.

ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିବହନ

କୀଟନାଶକ

ଷୟକୁ ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତୁ ଯାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବ । ଲୋକ ଏବଂ ଅନୁମତିହୀନ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପାଞ୍ଜିରୀକୃତ ପାଞ୍ଜିରୀକୃତ । କିମ୍ବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଞ୍ଜିରୀକୃତ । (ଚିତ୍ର 10.3);

ସମୋଦକ୍ଷକୁ କଦାପି ଏପରି ସ୍ଥାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ଖୋଦ୍ଧୃତ କିମ୍ବା ପାନୀୟ ପାଇଁ ଭୁଲ୍ ହେବ । ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସମୋଦକ୍ଷ ଶୁଖିଲା ରଖନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ res

ଠାରୁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଶୁଖିଲା ରଖନ୍ତୁ ।

ସମୋଦକ୍ଷ ଏକ ଶାଢ଼ିରେ ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଯାହା ଖୋଦ୍ଧୃତ ପରିବହନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

Disposal

Left-over insecticide suspension can be disposed of safely by pouring it into a specially dug hole in the ground or a pit latrine (Fig. 10.4). It should not be disposed of where it may enter water used for drinking or washing, fish Ponds or Rivers. In a hilly area the hole should be on the lower side of such areas. Pour run-off water from hand washings and spray washings into the hole, and bury containers, boxes and bottles used for pesticides in it (Fig. 10.5). Close the hole as soon as possible. Cardboard, paper and cleaned plastic containers can be burned (Fig. 10.6), where this is permitted, far away from houses and sources of drinking-water. For reuse of cleaned

ନିଷ୍କାସନ

ବାମପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା କୀଟନାଶକ ନିଲମ୍ବନ କୁ ଭୂମିରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଖୋଳା ଯାଇଥିବା ଗର୍ତ୍ତରେ କିମ୍ବା ଏକ ଗାତଲା ଟ୍ରିନରେ
ng ାଳି ନିରାପଦରେ ନିଷ୍କାସନ କରାଯାଇପାରିବ (ଚିତ୍ର 10.4)। ଏହା ପିଇବା କିମ୍ବା ଧୋଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଜଳକୁ
କେଉଁଠାରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରେ, ତାହା ବିସର୍ଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ। ଏକ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗର୍ତ୍ତ ଏପରି ଅଠ
ଞ୍ଚଳରେ ନିମ୍ନ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ରହିବା ଉଚିତ୍। ହାତ ଧୋଇବା ଏବଂ ସ୍ନେହାଶିଂସୁରନ୍-

ଅପ୍ତାଶିଂସୁରନ୍ ଏବଂ ସେଥିରେ କୀଟନାଶକ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ପାତ୍ର, ବାକ୍ସ ଏବଂ ବୋତଲକୁ ପୋତି ଦିଅନ୍ତୁ
(ଚିତ୍ର 10.5)। ଯଥାଶୀଘ୍ର ଗର୍ତ୍ତ ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ। କାଟ ବୋର୍ଡ, କାଗଜ ଏବଂ ସଫା ହୋଇଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବାଉଁଶ ଗୁଡ଼ିକ ପୋତି ଦିଆଯା
ଇପାରେ (ଚିତ୍ର 10.6), ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ, ଘରଠାରୁ ଦୂରରେ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳର ଉତ୍ସ। ସଫା ହୋଇଥି
ବା ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ।

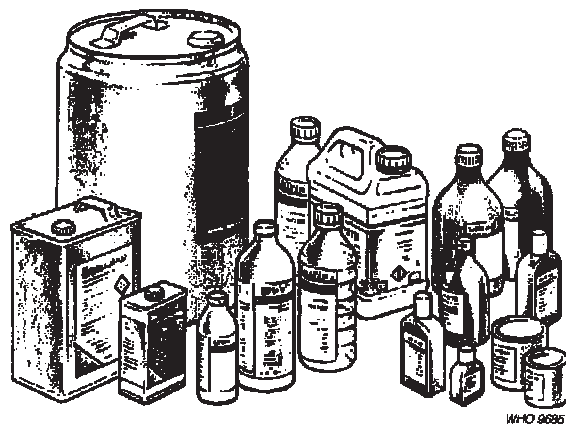

Fig. 10.1
Types of pesticide container (adapted from 2).

ଚିତ୍ର 10.1
କୀଟନାଶକପାତ୍ରର ପ୍ରକାର (୨ ରୁ ଅନୁକୂଳ) |

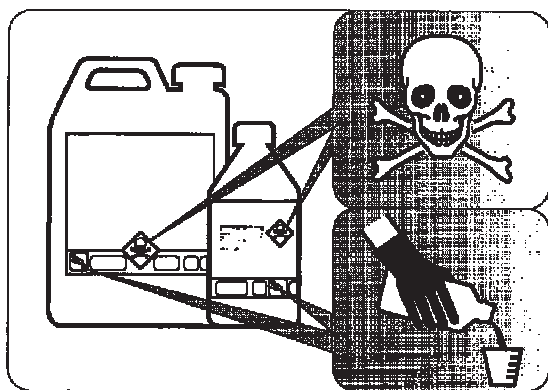

Fig. 10.2
Look for warning symbols, pictograms and colour coding on labels (adapted from 2).

Containers, see box (p. 388). Pyrethroid suspensions can be poured on to dry ground where they are quickly absorbed and degraded and do not cause environmental problems.

Surplus solution can be used to kill insect pests such as ants and cockroaches.

Pour or sponge it onto infested places (under kitchen sinks, in corners of a house).

ଚିତ୍ର 10.2

ଚତୋବନୀ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପିକ୍ଟୋଗ୍ରାମ୍ ଏବଂ ରଙ୍ଗ କୋଡିଂ ଲେବଲ୍ ଉପରେ ଚାହିଁବା (2 ରୁ ଆଦାପ୍ଟେଡ୍) |

ଧାରଣକାରୀ, ବାକ୍ସ ଦିଶେ ନୁହେଁ (p388) |

ପାଇରଥ୍ରଇଡ୍ ସସ୍ପେନ୍ସନ୍ସ ଡ୍ରାଇ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ଉପରେ ଗୁଣ୍ଡିଆଇବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଅଟେ । ଏହା ଶୀଘ୍ର ଅବଶୋଷିତ ହୁଏ ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ।

କୀଟନାଶକ ଏବଂ କାକର ଉଲ୍ଲି କୀଟନାଶକକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସମାଧାନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏହାକୁ ସଂକ୍ରମିତ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକରେ (କିରୀଟମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ (ରୋଷିଲେ ଘରର ସିଂକ୍ ଉପରେ, ଘରର କୋଣରେ) |

Fig. 10.3
Keep pesticides out of
reach of children
(adapted from 3).

ଚିତ୍ର 10.3
କୀଟନାଶକ children
ସ୍ପର୍ଶପାଇଁ ମାନବ ଶରୀରରେ ଖସି ନୁହେଁ
ହୁଏ (from ଗୁଆଡାପୁର) ।

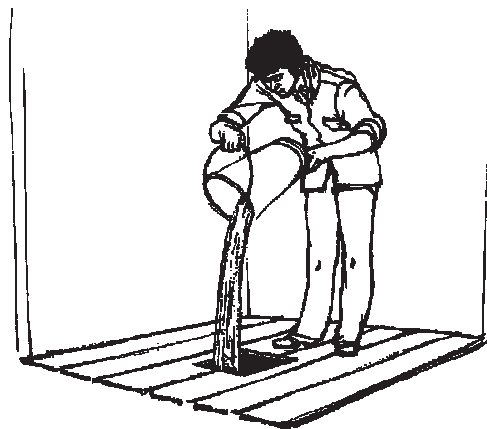

Fig. 10.4
Surplus insecticide solution
can be dis- posed of safely by
pouring it into a pit latrine or a
specially dug hole in the
ground.

ଚିତ୍ର 10.4
ଅତିରିକ୍ତ କୀଟନାଶକ ସମାଧାନକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ
ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗର୍ତ୍ତ ଖୋଦି
କରିବା ଏବଂ ସେଥିରେ pour କରିବା ପାଇଁ
ବୋହାର କରାଯାଇପାରିବ ।

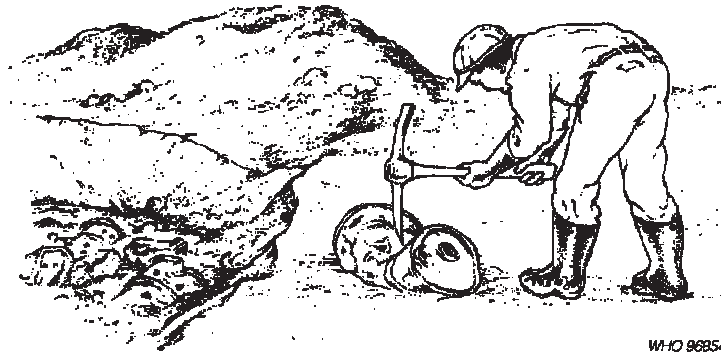

Fig. 10.5
Packages to be buried must be made unusable and reduced in bulk as much as possible (adapted from 4).

ଚିତ୍ର 10.5

ପୋଡ଼ିହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ୟାକେଜଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯଥାସମ୍ଭବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥଳରାସ୍ତିବା ଆବଶ୍ୟକ (4 ରୁ ଆଡାପ୍ଟ୍)

|

Fig. 10.6
Clean paper and cardboard and cleaned plastic containers (not PVC) may be burnt (adapted from 4).

mosquitos from biting from below. Where bedbugs are a problem, mattresses can be treated.

ଚିତ୍ର 10.6

ସଫା କାଗଜ ଏବଂ କାର୍ଡବୋର୍ଡ୍ ଏବଂ ଯତ୍ନ ସଫା କରାଯାଇଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଡାକ୍ତରୀ ଗୁଡ଼ିକ (PVC ନୁହେଁ) ପୋଡ଼ିହେଇପାରେ (4 ରୁ ଆଡାପ୍ଟ୍) |

ନିମ୍ନରୁ କାମୁଡ଼ିବା ଠାରୁ ମିଳେ। ଯେଉଁଠାରେ ବେଡ୍‌ବଗ୍ସ ଏକ ସମସ୍ୟା, ଗର୍ଦାଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇପାରିବ।

Cleaning used pesticide containers

The reuse of pesticide containers is risky and not recommended. However, some pesticide containers may be considered too valuable to be thrown away after use. Whether containers are suitable for cleaning and reuse depends on the material they are made of and what they contained. The label should provide instructions on possibilities for reuse and cleaning procedures.

Containers that have held pesticide formulations classified as highly hazardous or extremely hazardous must not be reused. Under certain conditions, containers of pesticide formulations classified as slightly hazardous or unlikely to present acute hazard in normal use can be reused for purposes other than the storage of food, drink or animal feed. Containers made of materials such as polyethylene that preferentially absorb pesticide should not be reused if they have held pesticides in which the active ingredient is classified as moderately, highly or extremely hazardous, regardless of the

ବ୍ୟବହୃତ କୀଟନାଶକ ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସଫା କରିବା।

କୀଟନାଶକ ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସୁପାରିଶ କରାଯାଏନାହିଁ। ତଥାପି, କେତେକ କୀଟନାଶକ ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ପରେ ଫେରି ପାଠିବିଆସିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ। ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସଫା କରିବା ଏବଂ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ କିନ୍ତୁ ହେତାହାତ ପରେ ନିର୍ମିତ ସାମଗ୍ରୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ। ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଲେବେଲ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉଚିତ୍।

ଯଦି ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ କୀଟନାଶକ ସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣୀୟ କ୍ଷୁଦ୍ର ଚିକିତ୍ସାତ୍ମକ ଅତ୍ୟଧିକ ବିପଦନକମ୍ବା ଅତ୍ୟଧିକ ବିପଦନକ ଭାବରେ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ। ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ, କୀଟନାଶକ ସୂତ୍ରର ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟ ବିପଦନକମ୍ବା ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହାରରେ ବୃତ୍ତିଗତ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ସମ୍ଭାବନା ଖାଲି, ପାନୀୟ କିମ୍ବା ପଶୁ ଫର୍ମରେ ବ୍ୟବହୃତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ। ପଲିଥିନ ପରି ସାମଗ୍ରୀରେ ନିର୍ମିତ ପାତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଯାହା କୀଟନାଶକ କୁ ଅଧିକ ମାରାତ୍ମକ ଏବଂ ଖସିଯାଏ, ଯଦି ସମାନ କୀଟନାଶକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବ୍ୟବହୃତ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ। ଯଦି ଧୂଳି ସେବିକା ଉପାଦାନ ମଧୁସ୍ନ, ଉଚ୍ଚ, କିମ୍ବା ଅତ୍ୟଧିକ ବିପଦନକ, ସୂତ୍ର କୁଖାତିରନ କରି।

Fig. 10.7

Use suitable equipment for measuring out and mixing insecticides (adapted from 2).

ଚିତ୍ର 10.7

କୀଟନାଶକ ମାପ ଏବଂ ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ (୨ରୁ ଆଦାପ୍ଟ୍)

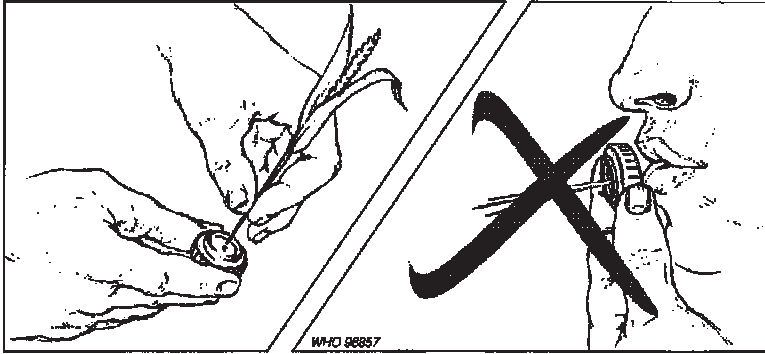

Fig. 10.8
Clean blocked nozzles with a soft probe (adapted from 2).

ଚିତ୍ର 10.8
ଏକ ନିରମ ଅନୁସନ୍ଧାନ ସହିତ ଅବରୋଧିତ ନୋଜୁଲ୍ କିପରି ସଫା କରନ୍ତୁ (2 ରୁ ଆଦାପ୍ଟେଡ୍) ।

General hygiene

Do not eat, drink or smoke while using insecticides. Keep food in tightly closed boxes. Use suitable equipment for measuring out, mixing and transferring insecticides (Fig.10.7). Do not stir liquids or scoop pesticide with bare hands. Use the pressure-release valve of the pump or a soft probe to clear blockages in the nozzle (Fig. 10.8; see also Chapter 9, p. 379). Wash the hands and face with soap and water each time the pump has been refilled. Eat and drink only after washing the hands and face (Fig.10.9). Take a shower or bath at the end of the day.

ସାଧାରଣ ସ୍ୱଚ୍ଛତା

କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମୟରେ ଖୋଆନୁନାହିଁ, ପିଆନୁନାହିଁ କିମ୍ବା ଧୂମପାନ କରନ୍ତୁନାହିଁ ।
ଖାଦ୍ୟକୁ ବନ୍ଦବନ୍ଦବାକ୍ସର ରେଖାନ୍ତୁ । କୀଟନାଶକ ମାପ,
ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ (ଚିତ୍ର 10.7) ।
ଖାଲି ହାତରେ କେବଳ ପଦାର୍ଥ କିମ୍ବା କୀଟନାଶକକୁ ଘଷନ୍ତୁନାହିଁ ।
ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଥିବା ଅବରୋଧିତ ନୋଜୁଲ୍ କିପରି ସଫା କରିବା ପାଇଁ ପଢନ୍ତୁ (ସେ-
ରିଲିଭ୍ ପ୍ରେସର ବାଲ୍ଭ ଏବଂ କଫ୍ । ମଳ ଅନୁସନ୍ଧାନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ (ଚିତ୍ର 10.8; ଅଧ୍ୟାୟ 9, ପୃ 379
କୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖନ୍ତୁ) । ପରବର୍ତ୍ତୀକ୍ଷେପ ପ୍ରତିପୁନଃ
ନିର୍ମାଣ ହେବା ପରେ ତାହା ଏବଂ ମୁହଁକୁ ସାବୁନ ଏବଂ ପାଣିରେ ଧୋଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
କେବଳ ହାତ ଏବଂ ମୁହଁ ଧୋଇବା ପରେ ଖୋଆନୁ ଏବଂ ପିଆନ୍ତୁ (ଚିତ୍ର 10.9) ।
ଦିନ ଖେଳ ଶେଷରେ ଧୋଇବା କିମ୍ବା ଗାଧୋଇବା ।

Protective clothing

Spraying indoors

Spray workers should wear overalls or shirts with long sleeves and trousers, a broad-brimmed hat, a turban or other headgear and sturdy shoes or boots. Sandals are unsuitable. The mouth and nose should be covered with a simple device such as a disposable paper mask, a surgical-type disposable or washable mask, or any clean piece of cotton. The cotton should be changed if it becomes wet. The clothing should be of cotton for ease of washing and drying. It should cover the body without leaving any openings. In hot and humid climates the wearing of additional protective clothing may be uncomfortable, and pesticides should therefore be applied during the cooler hours of the day.

ପ୍ରତିରକ୍ଷାପଟା-ଆକା
ଘର ଭିତର ସ୍ପ୍ରେୟ କେରିବା।

ସ୍ପ୍ରେୟ କେରିବା ବା ମାନଲେ ମୁବାସ୍ତା ଉପରେ ବର୍ଷା ଉଦ୍ଧର, ଓସାରିଆ ଟେ-ପି, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମୁବାସ୍ତା ନିୟମିତ ଭାବେ
ଏବଂ ନିମ୍ନ ଲିଷ୍ଟ ମୁବାସ୍ତା ଉପରେ ବର୍ଷା ଉଦ୍ଧର ମୁବାସ୍ତା ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ। ଚପଳ ଅନୁପଯୁକ୍ତ।
ପାଟି ଏବଂ ନାକକୁ ଏକ ସରଳ ଉପକରଣ ସହିତ ଆବୃତ୍ତ କରିବା ଉଚିତ ଯେଉଁଥିରେ ଏକ ବସ୍ତ୍ର ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟମାବଳୀ,
ସରଳ ଲମ୍ବ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିରକ୍ଷାପଟା-ନିୟମିତ ଭାବେ ଲିଷ୍ଟ ମୁବାସ୍ତା କିମ୍ବା କିମ୍ବା clean ଶସି ପରିଷ୍କାର ପୁରା ଶୁଦ୍ଧ।
କପା ଓ ବାହାରେ ପେରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଉଚିତ। ଧୂଳି ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଉଁଶ ପଟା-ଆକା ସୁତା ହେବା ଉଚିତ। ଏହା କିମ୍ବା any
ଶସି ଖଟି-ଲିଷ୍ଟ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦମକରିବା ଉଚିତ।
ଗରମ ଏବଂ ଆର୍ଦ୍ର ଜଳବାୟୁରେ ଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷାପଟା-ଆକା ପିନ୍ଧିବା ଅସହଜ ହେବ। ଲପାଟି ଏବଂ ଦିନର ଥଣ୍ଡା ସମୟରେ କୌଣସି
ଗରମ ପ୍ରତିରକ୍ଷାପଟା-ଆକା ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ।

Mixing

People who mix and pack insecticides in bags must take special precautions (see Chapter 9, p. 373). In addition to the protective clothing described above, it is recommended that gloves, an apron and eye protection such as a face shield or goggles be worn (Figs. 10.10 and 10.11). Face shields provide protection for the whole face and are cooler to wear. The mouth and nose should be covered, as

ମିଶ୍ରଣ

ଯଦିମାନବେସ୍ତ୍ରାଗରକେନିମାଗକମିଶାଇପୂର୍ବକରନ୍ତିସମୋନବେଶସେସତର୍କତାଅବଲମ୍ବନକରିବେ (ଅଧ୍ୟାୟ ୯, ପୃଷ୍ଠା ୩୭୩)

ଦଶେନତ୍ର) । ଉପରୋକ୍ତବର୍ଣ୍ଣିତପ୍ରତିରକ୍ଷାପଦୋଷାକସହିତ, ଗୁଲ୍ମେ-ଭୟ,

ଏକଆପ୍ରତ୍ୟେକ-ମାନ୍ୟବଂଆଖିପୁରକ୍ଷାଯଦେରିକିଫସ୍ତେକିମ୍ବାଗଗଲ୍ପିନ୍ୟବାପାଇଁପରାମର୍ଶଦିଆଯାଇଛି (ଚିତ୍ର ୧୦.୧୦

ଏବଂ ୧୦.୧୧) । ଫେସ୍‌ସ୍କାଫ୍ଟ୍ ସମଗ୍ରଚହେରୋପାଇଁପୁରକ୍ଷାଯଦୋଷାକଆଏବଂପିନ୍ୟବାପାଇଁଅଣ୍ଟାଅଟେ

ଯଦେରିପାଟିଏବଂନାକଆବୁଦ୍ଧାଦିତହବୋଉଚିତ୍

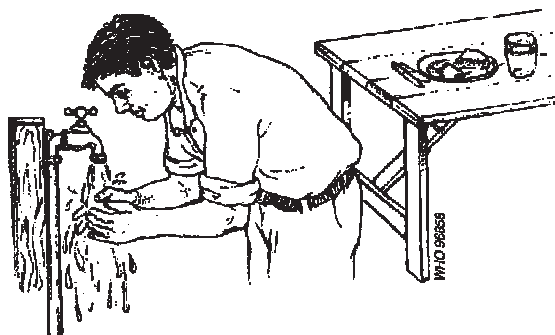

Fig. 10.9

Wash the hands and face before eating or drinking (adapted from 2).

ଚିତ୍ର ୧୦.୯

ଖାଇବାକିମ୍ବାପିଇବାପୂର୍ବରୁହାତଏବଂମୁହଁପଦୋଷାକଅନ୍ତରୁ (୨ରୁଅନୁକୂଳ) ।

Fig. 10.10

Wear gloves when handling concentrates.

ଚିତ୍ର ୧୦.୧୦

ଏକାଗ୍ରତାପରିଚାଳନାକରିବାସମୟରେଗୁଲ୍ମ

େ-ଭୟପିନ୍ୟନ୍ତ୍ରା

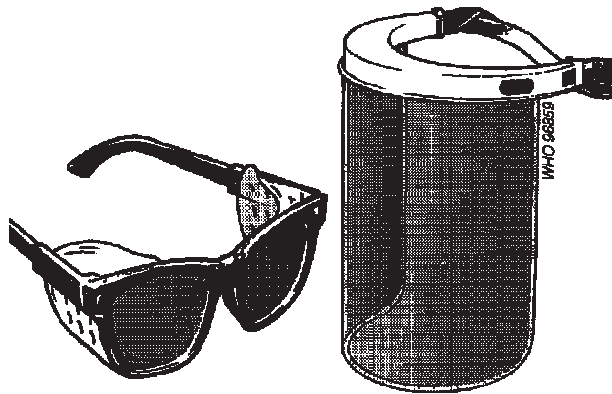

Fig. 10.11
Protective
equipment for the
eyes and face
(adapted from 2).
ଚିତ୍ର 10.11
ଆଖି ଏବଂ ଚେହେରା ପାଇଁ ପ୍ରତି
ରକ୍ଷା ଉପକରଣ
(୨ ରୁ ଅନୁକୂଳ) |

Recommended for indoor spraying. Care should be taken not to touch any part of the body with gloves while handling pesticides.
 ଇନଡୋର ସ୍ପରେ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । କୀଟନାଶକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସମୟରେ ଶେରା ଉପରେ part
 ଶସି ଅଙ୍ଗକୁ ଗୁଲ୍‌ଚେ । ଉତ୍ସାହିତ ସ୍ପର୍ଶ ନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

Impregnation of fabrics

Long rubber gloves should be worn when treating mosquito nets, clothes, screen- ing or tsetse traps with insecticides.
 Under certain circumstances extra protection may be required, e.g. from vapour, dust or spray of hazardous products. Such additional protective items should be indicated on the product label and may include aprons, boots, face masks, overalls and hats.

କପଡ଼ା ରଙ୍ଗ ମୂର୍ଚ୍ଛନେ ସେନ୍

କୀଟନାଶକ with ଉଚ୍ଚ ସହିତ ମଶା ଜାଲ, ଘଟଣାକ, ସ୍ପ୍ରେଇନିଂ କିମ୍ବା ସସେଟେଜାଲ ଗୁଡିକ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ସମୟରେ ଲମ୍ବା ରବର ଗୁଲ୍‌ଚେ । ବ୍ୟସ୍ତିତ ନିର୍ବାହ ଚିତ୍ ।
 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅତିରିକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକ ହେଇପାରେ, ଯଥା ବାଷ୍ପ, ଧୂଳି, କିମ୍ବା ବିପଦଜନକ ସ୍ପରେ ସ୍ପରଶ୍ଚୁ ।
 ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଚିକିତ୍ସା ପରିକ୍ଷା ସାମଗ୍ରୀ କୁ ଉପଯୋଗୀ ବେଲ୍ଟ ସ୍ପ୍ରେଡିଂ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏଥିରେ ଆପ୍ତରେ ।
 ନ, ରୁଟ୍, ଫସ୍‌ମାସ୍କ, ଓଭରଲ ଏବଂ ଫିଅନ୍‌ଡ୍ରୁକ୍‌ତ ହେଇପାରେ ।

Maintenance

Clothing should be kept in a good state of repair and should be inspected regularly
 for tears or worn areas through which skin contamination might occur. Protective clothing and equipment should be washed daily with soap, separately from other clothing. Gloves need special attention and should be replaced when there is any sign of wear and tear. After use, gloves should be rinsed with water before they are taken off. At the end of each working day they should be

ପଟେ। ଷାକକୁ ମରାମତି ରଖି ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଲୁହ କିମ୍ବା ପିନ୍ଧା ଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ପାଇଁ ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ମାଧ୍ୟମର ରେରୁମ୍ ପୂର୍ବଦୃଷ୍ଟ ହେବେ। ଲଦାରେ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପଟେ। ଷାକ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ର ପାତିଅନ୍ତୁ ପଟେ। ଷାକ ଠାରୁ ପ୍ରଥକ ଭାବରେ ପ୍ରତିଦିନ ସାବୁନରେ ଧଟେ। ଲଦା ଉଚିତ।

ଗ୍ଲଟେ। ଉତ୍ସବିଗ୍ ଷେପ୍ ଧ୍ୟାନ ଆବଶ୍ୟକ କର ଏବଂ ପଟେ। ଷାକ ଏବଂ ଛିଣ୍ଡି ବାରକ sign ଶସିଚିହ୍ନ ଅବା ବଳେ ଏହାକୁ ବଦଳାଇବା ଉଚିତ। ବୃକ୍ଷ ବହାର ପରେ,

ଗ୍ଲଟେ। ଉତ୍ସନିଆ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଣିରେ ଧଟେ। ଲଦା ଉଚିତ।

ପରତତ୍ତ୍ୱ କେକାର ଯନ୍ତ୍ର ଦିବ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନେ ଜାଣିଛନ୍ତି ତେଣୁ ବାହାରେ ଧଟେ। ଲଦା ଉଚିତ।

Spraying

The discharge from the sprayer should be directed away from the body. Leaking equipments should be repaired and the skin should be washed after any accidental contamination. Persons and domestic animals must not remain indoors during spraying. Rooms must not be sprayed if someone, e.g. a sick person, cannot be moved out. Cooking utensils, food and drinking-water containers should be put outdoors before spraying. Alternatively, they can be placed in the centre of a room and covered with a plastic sheet (Fig. 10.12). Hammocks, paintings and pictures must not be sprayed. If furniture has to be sprayed on the lower side and the side next to a wall, care should be taken to ensure that **other surfaces are not affected**.

ସ୍ୱପ୍ନକେତିବ।

[illegible]

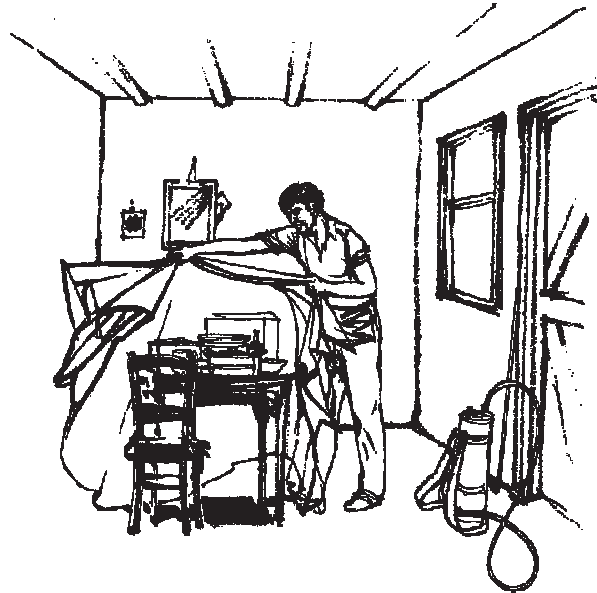

Fig. 10.12

Furniture and food should be covered with a plastic sheet or placed outdoors before a house is sprayed.

ଚିତ୍ର 10.12

ଆସବାବପତ୍ର ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଏକ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ସିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ ହେବା କିମ୍ବା ଘର ସ୍ପ୍ରେ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବାହାରରେ ଖିଆ ଉଚିତ୍ ।

Unsprayed. Floors should be swept clean or washed after spraying. Inhabitants should avoid contact with the walls. Clothes and equipment should be washed daily.

Organ

phosphorus and carbamate compounds should not be applied for more than 5–6 hours a day and the hands should be washed after every pump charge. Blood cholinesterase activity of spray personnel should be checked weekly if fenitrothion or old stock of Malathion are used (see box).

ଅଣସଂରକ୍ଷିତ । ଚଟାଣକୁ ସଫା କରିବା କିମ୍ବା ସ୍ପ୍ରେ କେରିବା ପରେ ଧୋଇବା ଉଚିତ୍ ।
ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ନିଅଯିବା ଉଚିତ୍ । ଗାୟ ଗରୁଡ଼ ଲେଉଟିବା ଉଚିତ୍ ।
ପଟା ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପ୍ରତିଦିନ ଧୋଇବା ଉଚିତ୍ ।

ଅର୍ଗାନୋଫସଫରସ୍ ଏବଂ କାର୍ବାମେଟ୍ କମ୍ପାଉଣ୍ଡ୍‌ସ୍ 5-6

ଘଣ୍ଟା ଉପକ୍ରମ ସମ୍ପର୍କରେ । ଗରମ ଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଏବଂ ସ୍ପ୍ରେ କେପ୍ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଧୋଇବା ଉଚିତ୍ ।
ଧୋଇବା ଉଚିତ୍ ।

ସ୍ପ୍ରେ କେରିବା ବା ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ କରିବା ସମୟରେ ଲିନିଷ୍ଟେଟ୍ ରେଜେକ୍ଟର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
ଉଚିତ୍ ଯଦି ଫେନିଟ୍ରୋଥାନ୍ ଅଥବା ମାଲାଥାନ୍ ଉପକ୍ରମ ଉପରେ କ୍ଷତି ହେଉଛି ତେବେ
(ବାକ୍ସ ଦେଖନ୍ତୁ) ।

Monitoring exposure to organ phosphorus compounds

Commercial field kits are available for monitoring blood cholinesterase activity. Low levels suggest overexposure to an organo phosphorus insecticide. Such assays should be performed weekly for all persons handling these products. Persons with unduly low cholinesterase activity should stop working with insecticides until it has returned to normal.

ଅଙ୍ଗଫସଫରସ୍ ମୌଳିକର ଏକ୍ସପୋଜର ଉପରେ ନଜର ରଖିବା।

ରକ୍ତକଟି-ଲିନିଷ୍ଟେରରେକ୍ଟୋରମ୍ବ୍ସକଳାପତ୍ରପରନେନ୍ଦ୍ରରଖିବାପାଇଁ ବ୍ୟବସାୟିକ କିଟ୍ ଉପଲବ୍ଧ ।
ନିମ୍ନସ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଅଗ୍ନାନାମିକା ଫସଫରସ୍ କୀଟନାଶକ ପ୍ରତିଅକ୍ସିକସ୍ୟାପରଶରଥୋସିଥାଏ ।
ଏହି ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ପରିଅନ୍ତସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ସାପ୍ତାହିକ ଭାବରେ ରାୟିବାଉଚିତ ।
ଅଧିଆକମ୍ବ୍ସକଟି-ଲିନିଷ୍ଟେରରେକ୍ଟୋରମ୍ବ୍ସକଳାପତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥିତି ମାନକ କୀଟନାଶକ with
ଷପ୍ତସହିତକାମବନ୍ଦକରିବା ଉଚିତ ଯେଉଁଠି ଯନ୍ତ୍ରତ୍ୟାଗାତାବିକାଶିଆକୁ ନିଆଯିବ ।

Impregnation of fabrics

Gloves should be worn when handling the insecticide concentrate and preparing the insecticide mixture. Care should be taken to avoid splashing insecticide into the eyes. A wide, shallow bowl should be used (Fig. 10.13), and the room should be well-ventilated to avoid fumes being inhaled.

କପଡ଼ା ରଙ୍ଗୁର ନେୟେନ୍ ।

କୀଟନାଶକ ଔଷଧକୁ ଧ୍ୟାନର ସହିତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଏବଂ କୀଟନାଶକ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମୟରେ ଗ୍ଲୋବ୍ସ ପିନ୍ଧିବା ଉଚିତ ।
ଆଖିରେ କୀଟନାଶକ ଛିଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଉଚିତ । ଏକ ପ୍ରଶସ୍ତ, ଅସ୍ଥାୟୀ ପାତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ
(ଚିତ୍ର 10.13), ଏବଂ ଧୂଆଁଗୁଡ଼ିକ ଯେପରିନିହୁ ଏସେ ଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରଖିବା ଉଚିତ ।

Fig. 10.13

Wear long rubber gloves and use a wide, shallow bowl when impregnating fabrics.

ଚିତ୍ର 10.13

ଲମ୍ବା ରବର ଗ୍ଲୋବ୍ ଓ ଏକ ଚାପି ନିଆଁ ଗୋଟିଏ ବେଲ୍ ପାତ୍ରରେ
ଉପାରି ଶକ୍ତିବାସନାୟକ ପଦାର୍ଥକୁ ଗୋଟିଏ
ଶାଲିଆ ଗୋଟିଏ ବେଲ୍ ପାତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ବେଲ୍ ପାତ୍ରରେ

Emergency measures

Signs and symptoms of poisoning

Poisonings due to pesticides are usually acute and result from extensive skin contact or ingestion. Signs and symptoms vary with the type of pesticide and can sometimes be confused with those of other illnesses.

ଦ୍ରୁତ କାଳୀନ ପଦକ୍ଷେପ

ବିଷର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଲକ୍ଷଣ

କୀଟନାଶକ କାରଣରୁ ବିଷାକ୍ତ ସାଧାରଣତଃ ତୀବ୍ର ଏବଂ ଚର୍ମ ମାର୍ମର ବ୍ୟାପକ ଯଥା ଗାୟକୀ ମୂଳାଂଶୁ ଲକ୍ଷଣ
result ରାହେ ଯଥା କୀଟନାଶକ ପ୍ରକାରର ସହିତ ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଲକ୍ଷଣ ଭିନ୍ନ ହେ ଯଥା ଏବଂ ବେଳେ ବେଳେ
ଅନ୍ୟ ରୋଗ ସହିତ ଦୃଢ଼ ପରିପାତ୍ର

Indications of pesticide poisoning

General: extreme weakness and fatigue.

Skin: irritation, burning sensation, excessive sweating, staining.

Eyes: itching, burning sensation, watering, difficult or blurred vision, narrowed or widened pupils.

Digestive system: burning sensation in mouth and throat, excessive salivation, nausea, vomiting, abdominal pain, diarrhea.

Nervous system: headaches, dizziness, confusion, restlessness, muscle twitching, staggering gait, slurred speech, fits, unconsciousness.

Respiratory system: cough, chest pain and tightness, difficulty with breathing, wheezing.

କୀଟନାଶକ ବିଷର ପ୍ରକାର

ସାଧାରଣ: ଅତ୍ୟଧିକ ଦୁର୍ବଳତା ଏବଂ ଥକ୍କା

ଚର୍ମ: ଉତ୍ତେଜନା, ଜଳୁଥିବା ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା, ଅତ୍ୟଧିକ ଶ୍ୱେତାଂଶୁ, ଦାଗ

ଆଖି: କୁଷ୍ଠରନ, ଜଳୁଥିବା ସନ୍ଦେହ, ଜଳସ୍ରବନ, କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ କିମ୍ବା ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି, ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ଥାପନ

ହଜମପ୍ରକ୍ରିୟା: ପାଟି ଏବଂ ଗଳାରେ ଜଳୁଥିବା ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା, ଅତ୍ୟଧିକ ଲାଳ, ବାନ୍ତି, ବାନ୍ତି, ପେଟ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଅସ୍ତିତ୍ୱ

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ: ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା, ମୁଣ୍ଡବୁଲାଇବା, ଦୃନ୍ଦ, ଅସ୍ଥିରତା, ମାଂସପେଶୀ ଗଣ୍ଡା, ଚମକାଳିଆ, ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବକ୍ତବ୍ୟ, ts, ଚତେନା

ଶ୍ୱାସପ୍ରଣାଳୀ: କାଶ, ଛାତି ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏବଂ କଠିନତା, ଶ୍ୱାସପ୍ରଣାଳୀ, ଚକ୍ରାନ୍ତ ସହିତ ଶ୍ୱେତକରା

Has the patient been working with a

- pesticide? Did contamination occur?
- Precisely which product was
- used? How much was ingested?
- How long ago?

An effort should be made to obtain evidence from pesticide containers or spray equipment; the labels on containers should be read and retained.

If pesticide poisoning is suspected, first aid must be given immediately and medical advice and help must be sought at the earliest opportunity. If possible, the patient should be taken to the nearest medical facility.

ଅତିରିକ୍ତ ସଚନାୟାଙ୍କ ବାବଦରୂପ:

୧୯. ଗୀତାଚରାଣକସହିତକାମକରଜନତିକି? ପରଦୃଷଣସାଟିକିକି?

ଠିକ୍‌କଣ୍ଠେ ଉପାଦେୟ ବହୁରକରା ଯାଇଥିଲା? କ'ଣ ଖୋଜିଲୁ?

କାହେଁକିଏପୁରୁବରୁ?

କୀଟନାଶକପାତରକିମ୍ବାସ୍ୱପରତେପକରଶରପରମାଣପାଇବାପାଇଁଏକପରସ୍ତାସକରାଯିବାଉଚିତ;

ପାଠରରଥେବାଲବେଲଗୁଡ଼ିକପଢ଼ିବାଏବଂରଖିବାଉଚିତ୍ ।

ଯଦିକାଟନାଶକବିଷାକ୍ତସ୍ତଦେହକରାୟ।

ଡେବେପଥମେସହାୟତାଡରନ୍ତୁଆଯିବାଆବଶ୍ୟକଏବଂଶିନ୍ଧୁସମୋଗରେଡାକ୍ତରୀପରାମର୍ଶଏବଂସାହାଯ୍ୟଲୋଡିବାଆ

ବଶ୍ୟକ । ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ତେବେ ରୋଗୀଙ୍କ ନିକଟସ୍ଥ ଚିକିତ୍ସାଳୟକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ।

First-aid treatment

If breathing has stopped: Give artificial respiration. If no insecticide has been swallowed, mouth-to-mouth resuscitation may be given. Pull the patient's chin up and tilt the head back with one hand to keep the airway clear. Place the other hand on the patient's forehead, with the thumb and index finger toward the nose. Pinch together the patient's nostrils with the thumb and index finger to prevent air from escaping. Take a deep breath, then form a tight seal with your mouth over and around the patient's mouth (Fig. 10.14). Blow four quick, full breaths in first without allowing the lungs to deflate fully. Watch the patient's chest while inflating the lungs. If adequate respiration is taking place, the chest should rise and fall. Remove your mouth and allow the patient to breathe out (Fig. 10.15). Take another deep breath, form a tight seal around the patient's mouth, and blow into the mouth again. Repeat this procedure 10–12 times a minute (once every five seconds).

ପରାଧମିକଚିକିତ୍ସାଚିକିତ୍ସା॥

ଯଦିଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାବନଦହଠିକିଆପ୍ରାୟ: କୃତ୍ରିମଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାଦିଅନନ୍ତ। ଯଦିକାନ୍ସ ଶସିକୀଟନାଗକଗିଳିନଥାଏ,

ତବେପୋଟିରମହୁଁକଦନus ଚିକିତ୍ସାଦିଆଯାଇପାରଣ

୧୯। ଗୀରବିଞ୍ଚୁଡ଼ିକୁଉପରକୁଟାଣନୁତୁଏବଂବାସ୍ତୁଧକ୍ରମଦ୍ୱାରାଶିବାପାଇଁଗଠେ-ଟିଏହାତରଗୁଣ୍ଡକୁପଛକୁଟାଣ
ନନ୍ତୁ ନାକଆଥକଆଙ୍ଗୁଳିଏବଂବନ୍ଧିଆକ୍ରିଏହିତରଠେ। ଗୀରକପାଲରେଅନୁସ୍ଥାପନକରନ୍ତୁ

ବାସ୍ତୁରକ୍ଷାପାଇବାପାଇଁଆଜଗ୍ରତ୍‌ବଂବିଶିଆଜାଠିସହିତରେ । ଗୀରନାକକଏକତରଫିଝରକରନତ ।

ଏକରତ୍ନୀରିଗାସନିଅ, ତାପରରେ ଗୀରପାଟିଦରଫେବଂପାଟିରଫେକକଠିନସିଲଗଠନକର

(ଚିତ୍ର 10.14) | ଦୁସଦୁସକ୍ଷାତ୍ତ୍ୱପାଇଁ ଅନୁମତି ନଦେଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଘର, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶକ୍ତି

।ସନିଅନତ। ଫସଫସକବଶେବ।ସମସ୍ତରେବେ।ଗୀରଛାତିବଶେନତ।

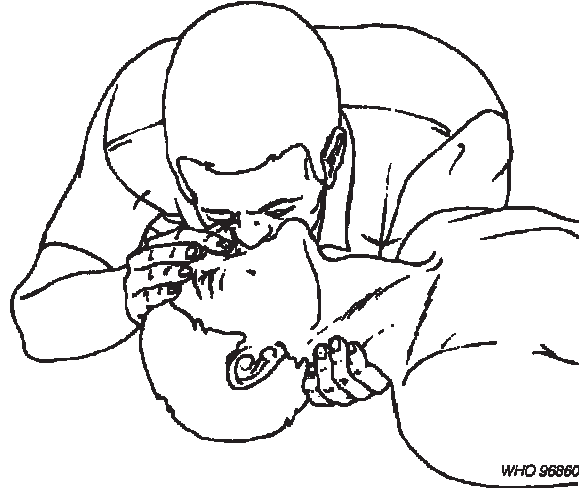
ମୁଦିପରମସ୍ତାପତଗiration|ସକରିଷାହୃଏ. ଛାତିଉପପତିବାଉରିତ।

ପାଟିକରୋଗୀଠାରୁ ଅଲଗା କରି ରେ-ଗୀକନିଶାସନ ବୋକ୍ସ ଅନନ୍ତ (ଚିତ୍ର 10.15)

ଆଭ୍ୟକ୍ତୀକରଣାବଳୀସମ୍ପର୍କିତ,
 ଶ୍ରେଣୀଗାତାବଳୀସମ୍ପର୍କିତକର୍ମକାରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରାପ୍ରଦତ୍ତ
 ଏହିପଦ୍ଧତିକୁମିନିମିତ୍ତରେ 10-12 ଥରପୁନରାବୃତ୍ତିକରନ୍ତୁ (ପ୍ରତିସକେଣ୍ଡେରଥରେ) ।

Fig. 10.14

Mouth-to-mouth resuscitation. Take a deep breath, then form a tight seal with your mouth over and around the patient's mouth (© WHO).

ଚିତ୍ର 10.14

ମୁହଁରୁମୁହଁପୁନଃ ଉଦ୍ଧାରା
 ଏକଗତୀକରଣାବଳୀସମ୍ପର୍କିତ,
 ଶ୍ରେଣୀଗାତାବଳୀସମ୍ପର୍କିତକର୍ମକାରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା
 ଏହିପଦ୍ଧତିକୁମିନିମିତ୍ତରେ 10-12 ଥରପୁନରାବୃତ୍ତିକରନ୍ତୁ (ପ୍ରତିସକେଣ୍ଡେରଥରେ) ।

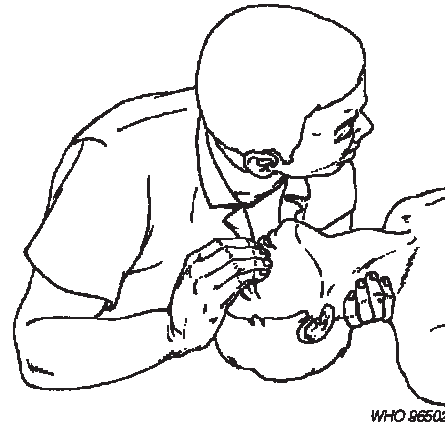

Fig. 10.15

Mouth-to-mouth resuscitation. Remove your mouth and allow the patient to breathe out (© WHO).

ଚିତ୍ର 10.15
 ମୁହଁରୁମୁହଁପୁନଃ

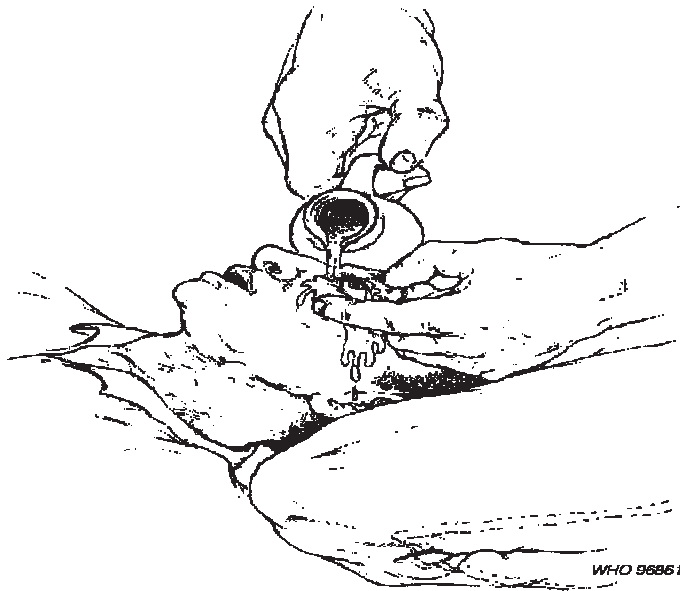
ଉଦ୍ଧାରା

ପାଟିକାଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଶ୍ରେଣୀଗାତାବଳୀସମ୍ପର୍କିତକର୍ମକାରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା

(©

WHO)

|

Fig. 10.16

Wash pesticide splashes from the eyes with clean water for at least five minutes (adapted from 3).

ଚିତ୍ର 10.16

ଆଖିରୁ କୀଟନାଶକ ଛିଞ୍ଚିବା ପରିଷ୍କାର ପାଇଁ ଅତିକମର 5 minutes

ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧୋଇବାକୁ (3 ରୁ ଆଧାରରେ) ।

Artificial respiration should be continued for as long as possible if there is still a pulse. If insecticide has been swallowed, another form of artificial ventilation should be used.

If there is insecticide on the skin or in the eyes: Rinse the eyes with large quantities of clean water for at least five minutes (Fig. 10.16). Remove contaminated clothing from the patient and remove the patient from the contaminated area (Fig. 10.17).

Wash the body completely for at least 10 minutes, using soap if possible. If no water is available, wipe the skin gently with cloths or paper to soak up the pesticide. Avoid harsh rubbing or scrubbing.

ଆର୍ଟିଫିସିଆଲ୍ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ଯଦି ଏହା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ତେବେ ଯଦିନାହିଁ

ଯଦି କୀଟନାଶକ ଗିଳିଯାଇଥାଏ,

ତେବେ ଆର୍ଟିଫିସିଆଲ୍ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ଯଦି ଏହା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ତେବେ ଯଦିନାହିଁ

ଯଦି ଚର୍ମର କୌଣସି ଅଂଶରେ କୀଟନାଶକ ଥାଏ:

ଅତିକମର 5

ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧୋଇବାକୁ (ଚିତ୍ର 10.16) ।

ରୋଗୀର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ (ଚିତ୍ର 10.17) ।

ଯଦି ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ତେବେ ଧୋଇବାକୁ ଅତିକମର 10

ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧୋଇବାକୁ ଚାହୁଁ (ଚିତ୍ର 10.16) ।

ଯଦି ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ ନଥାଏ,

ତେବେ କୀଟନାଶକକୁ ଉଜାଡ଼ିବା ପାଇଁ ଚର୍ମକୁ କମ୍ପରେସ୍ କରାଯାଇ ଧୋଇବାକୁ ଚାହୁଁ (ଚିତ୍ର 10.17) ।

କଠିନ ଧୋଇବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହିଁ ।

Vomiting

Do not induce vomiting unless the patient has swallowed pesticide that is known to be highly toxic, and medical help is not expected soon. Never induce vomiting if the patient has swallowed oil spray or products diluted in diesel or kerosene, because of the possibility of inhalation of the vomited material, which would be more dangerous than the intestinal poisoning. The product label should indicate whether the pesticide is highly toxic (skull-and-cross bones signs). Vomiting should be induced only if the patient is conscious. If necessary, sit or stand the person up and tickle the back of the throat with a finger. Whether vomiting occurs or not, give the patient a drink comprising three tablespoonfuls of activated charcoal in half a glass of water. Repeat until medical help arrives.

ବାନ୍ତି

ଯଦିରୂ-ୱାକୀଟନାଶକଗିଳିନିଯାଏତବେବୋନ୍ତିସୃଷ୍ଟିକରନାହିଁ,

ଯାହାଅତ୍ୟଧିକବିଷାକ୍ତବେ-ଲିଜିଶାଶୁଣା,

ଏବଂଗୀଘୃଷ୍ଣିକିତ୍ତାସହାୟତାଆଶାକରାଯାଏନାହିଁ।

ବାନ୍ତିହେଉଥିବାପଦାର୍ଥରନିଶ୍ଚୟପୂର୍ବ୍ବସହବୋରସମୂଭାବନାଧିବାରୁରୂ-ୱାକୀଟଲେସ୍ପୂରକେମୂବାଡିଜଲେକିମୂବାକିରୂ-ସିନରମୈଶ୍ବରିତଦ୍ବର
ବିଶ୍ୱଗିଳିଦଲେକେଦାପିବାନ୍ତିସୃଷ୍ଟିକରନୁହେଁ, ଯାହାଅନ୍ତନଳୀରବିଷାକ୍ତହବୋଅପକ୍ଷେପିକବିପଦଜନକହବେ।

କୀଟନାଶକଅତ୍ୟଧିକବିଷାକ୍ତକିନୁହେଁ

(ଖପୁରୀଏବଂକରସହାତରତିହୁନ)

ଉତ୍ପାଦଲବେଲ୍ସୂଚିତକରିବାଉଚିତ୍ତ।

ରୂ-ୱାକୀସତେନହଲେହେଁବାନ୍ତିହବୋଉଚିତ୍ତ।

ଯଦିଆବଶ୍ୟକହୁଏ,

ସହେବିଶ୍ୱକ୍ତିତ୍ତ୍ବସକିମୂବାଠିଆକରଏବଂଗଳାରପଛଭାଗକୁଆଙ୍ଗୁଠିସହିତଟିକକର।

ବାନ୍ତିହୁଏକିନାହିଁ,

ରୂ-ୱାକୀଆଗଲାସପାଣିରେନିଟ୍ରେଲଟାମରସକରିସ୍ତଅତ୍ତାରକୁନଲେଏକପାନୀସୁଦିଅନୁତ୍ର।

ଟିକିତ୍ତାସହାୟତାଆସିବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତପୁନରାବୃତ୍ତିକରନୁତ୍ର।

Caring for the patient

Make the patient lie down and rest because poisoning with organophosphorus and carbamate compounds is made worse by movement. Place the patient on her or his side with the head lower than the body. If the patient is unconscious, pull the chin forward and the head back to ensure a clear airway (Fig. 10.18). Cover the patient with a blanket if he or she feels cold, and cool the patient by sponging with cold water if excessive sweating occurs. If the patient vomits spontaneously, ensure that he or she does not inhale the vomit. In the event of convulsions, put padded material between the teeth to avoid injury.

ରୋଗୀର ଯତ୍ନ ନେବା।

ରୋଗୀକୁ ଶୋଇବାକୁ ଦିଅ ଏବଂ ବିଶ୍ରାମ କରାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କର। ଯଦି ରୋଗୀ ଅଚେତ ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ଚିନି ଖିଲି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ଏବଂ ଶ୍ୱାସର ପଥ ସ୍ୱଚ୍ଛ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁ (ଚିତ୍ର 10.18) । ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛ ବାୟୁ ପଥ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଚିନି ଖିଲି କରିବାକୁ ଏବଂ ଶ୍ୱାସକୁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ରଖିବାକୁ (ଚିତ୍ର 10.18) ।

ଯଦି ସେ ଥଣ୍ଡା ଅନୁଭବ କରୁଛି ତେବେ ରୋଗୀକୁ କମ୍ପଲେଟ୍ କରାଯାଉ,

ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ଝାଳ ବାହାରିବା ପରେ ଥଣ୍ଡା ପାଣିରେ ସ୍ନାନ କରି ରୋଗୀକୁ ଥଣ୍ଡା କରାଯାଉ। ଯଦି ରୋଗୀ ଲଗାତାର ଶ୍ୱାସ ଚଳୁ ନାହିଁ, ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ସେବାଟି ନିଶ୍ୱାସ ନେଉ ନାହିଁ । ଆପାତ ହେଲେ, ଆପାତ ନ ହେବା ପାଇଁ ଦାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ୟାଡ୍ ମାଲ୍ ଗ୍ରାସ କରାଯାଉ।

Fig. 10.17
Remove contaminated clothing immediately and wash the skin (adapted from 3).

ଚିତ୍ର 10.17

ଦୂଷିତ ପୋଷାକକୁ ତୁରନ୍ତ କାଢ଼ି

ଢ଼େବା ଏବଂ ଚର୍ମକୁ ଧୋଇବା (3)

ରୁଆଡ଼ାପୁରୁ ।

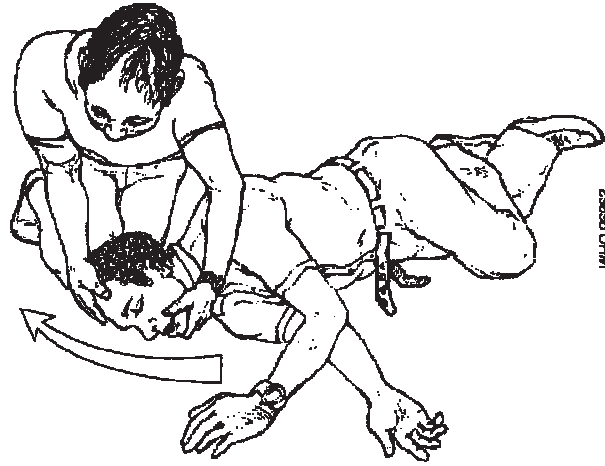

Fig. 10.18
Place an unconscious patient on her or his side and tilt the head back (adapted from 5).

ଚିତ୍ର 10.17
ଦୂଷିତ ପୋଷାକକୁ ଚାଲିବା
ଦୂଷିତ ପୋଷାକ (3
ରୁଆଡ଼ାକୁ) |

Do not allow patients to smoke or drink alcohol. Do not give milk. Water can be given.

Further treatment

Patients requiring further medical treatment should be referred to the nearest medical facility. Detailed guidelines for the management of poisoning are being prepared by WHO (6). A list of poisons information centres is also available on request (7).

ରୋଗୀଙ୍କୁ ଧୂମପାନ କିମ୍ବା ମଦ୍ୟପାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ। କ୍ଷୀର ଦିଆଯିବ ନାହିଁ। ଜଳ ଦିଆଯାଇପାରେ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିକିତ୍ସା।

ଅଧିକ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ରୋଗୀଙ୍କୁ ନିକଟସ୍ଥ ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧାକୁ ପଠାଯିବା ଉଚିତ୍। ବିଷାକ୍ତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବିସ୍ତୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ WHO (6) ଦ୍ଵାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛି। ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ବିଷ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତାଲିକା ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ।

References

1. Specifications for pesticides used in public health: insecticides, molluscicides, repellents, methods, 6th ed. Geneva, World Health Organization, 1985.
2. Guidelines for personal protection when using pesticides in hot climates. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1989.
3. Guidelines for the safe and effective use of pesticides. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1989.
4. Guidelines for the avoidance, limitation and disposal of pesticide waste on the farm. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1987.
5. Guidelines for emergency measures in cases of pesticide poisoning. Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1984.
6. Henry J, Wiseman H. Management of poisoning: a handbook for health care workers. Geneva, World Health Organization, in press.
7. International Programme on Chemical Safety/World Federation of Associations of Clinical Toxicology Centres and Poison Control Centres. Yellow Tox. World directory of poisons centres. Geneva, World Health Organization, 1993 (unpublished document; available on request from the International Programme on Chemical Safety, World Health Organization, 1211 Geneva 27, Switzerland).

ସନ୍ଦର୍ଭ

1. ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ବୃଦ୍ଧି କରାଣି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଣାଳୀ: କୀଟନାଶକ, ମଲ୍ଲିକାଞ୍ଚିତ, ପ୍ରତିରୋଧକ, ପକ୍ଷି, ଶ୍ରେଣୀକେତେଜା, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1985
2. ଗରମ ଜଳବାୟୁର କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମୟରେ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋବଳୀ | ବୁସ୍ତେଲ୍, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଅ ଫ୍ୟାସନାଲ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ଅଫ୍ ଇଫ୍ ଏକ୍ସପାନେନ୍ସାନ୍ସ କେମିକାଲ୍ ଇଫ୍, 1989
3. କୀଟନାଶକର ନିରାପଦ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋବଳୀ | ବୁସ୍ତେଲ୍, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଅ ଫ୍ୟାସନାଲ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ଅଫ୍ ଇଫ୍ ଏକ୍ସପାନେନ୍ସାନ୍ସ କେମିକାଲ୍ ଇଫ୍, 1989
4. ଫାର୍ମର କୀଟନାଶକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତିରେ ତାହା, ସୀମିତ କରିବା ଏବଂ ବିକଳ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋବଳୀ | ବୁସ୍ତେଲ୍, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଅ ଫ୍ୟାସନାଲ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ଅଫ୍ ଇଫ୍ ଏକ୍ସପାନେନ୍ସାନ୍ସ କେମିକାଲ୍ ଇଫ୍, 1987
5. କୀଟନାଶକ ବିଷାକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଡେରୁରୀ କାଳୀନ ପଦକ୍ଷେପ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋବଳୀ | ବୁସ୍ତେଲ୍, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଅ ଫ୍ୟାସନାଲ୍ ଆସୋସିଏସନ୍ ଅଫ୍ ଏକ୍ସପାନେନ୍ସାନ୍ସ କେମିକାଲ୍ ଇଫ୍, 1984

6. ହେନେରୀଜେ, ଓଜମାନ-ଏଡ୍ରିଷ୍ଟରପରିଚାଳନା: ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବାକର୍ମଚାରୀଙ୍କପାଇଁଏକପୁସ୍ତକ| ଜେନେଭା, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, ଗଣମାଧ୍ୟମରେ|
7. ରାସାୟନିକନିରାପତ୍ତା/ଝାଲୁଫେଡେରେସନ୍‌ଅଫ୍‌ଆସୋସିଏସନ୍‌ଅଫ୍‌ନିକାଲୁକ୍ସିକୋଲୋଜିସେକ୍ସରଏବଂବିଷନିୟନ୍ତ୍ରଣକେନ୍ଦ୍ରରପ ରେଆକ୍ଟିଭିଟୀୟକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ| ହଳଦିଆବିଷବିଷକେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରବିଶ୍ୱତିରେକ୍ଲୋରା| ଜେନେଭା, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1993 (ପ୍ରକାଶିତଦଲିଲ; ରାସାୟନିକସୁରକ୍ଷାଉପରେଆକ୍ଟିଭିଟୀୟକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1211 ଜେନେଭା27, ସ୍ୱିଜରଲ୍ୟାଣ୍ଡ) ରଥନୁରୋଧରେଉପଲବ୍ଧ|

Selected further reading

Guidelines for the safe handling of pesticides during their formulation, packing, storage and transport.Brussels, International Group of National Associations of Manufacturers of Agrochemical Products, 1982.

International Programme on Chemical Safety. The WHO recommended classification of pesticides by hazard and guidelines to classification 1994–1995. Geneva, World Health Organization, 1994 (unpublished document WHO/PCS/94.2; available on request from Programme for the Promotion of Chemical Safety, World Health Organization, 1211Geneva 27, Switzerland).

Safeuseofpesticides.FourteenthreportoftheWHOExpertCommitteeonVectorBiologyand Control.Geneva, World Health Organization, 1990 (WHO Technical Report Series, No.813).

ପରବରତତୀପଠନକୁଚୟନକରାଯାଇଛି|

କୀଟନାଶକଗୁଡ଼ିକରଫର୍ମୁଲା, ପୃଷ୍ଠାକିଂ,
ଷ୍ଟଟେ-ରଡ୍‌ଏବଂପରିବହନସମୟରେନିରାପଦନିୟନ୍ତ୍ରଣପାଇଁନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ| ବୁରୁସଲ୍‌ସ୍‌,
ଆନତରଜାତୀୟଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣସାମାଜିଆସଂ-ସିଏସନ୍‌ଅଫ୍‌ଉଡ୍‌ପାଦକଅଫ୍‌ଗ୍ରୋ-କମିକାଲ୍‌ଉପାଦ,
1982

ରାସାୟନିକସୁରକ୍ଷାଉପରେଆନତରଜାତୀୟକାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ| WHO
କୀଟନାଶକଗୁଡ଼ିକରଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣବିପଦଏବଂଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣକାରଣ1994–
1995ପାଇଁନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀrecommenda|ରାସ୍ତାପାରିଶକରିଥିଲା।ଜେନେଭା,
ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1994 (ପ୍ରକାଶିତଦଲିଲକ୍ଷ୍ମୁମ୍‌ଗେଟ୍‌WHO / PCS / 94.2;
ରାସାୟନିକନିରାପତ୍ତାପ୍ରତି-ଡ୍‌ସାହନପ୍ରତି-ଗ୍ରାମ, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1211ଜେନେଭା27,
ସ୍ୱିଜରଲ୍ୟାଣ୍ଡ) ରଥନୁରୋଧରେଅନୁଯାୟୀଉପଲବ୍ଧ|

କୀଟନାଶକନିରାପଦବ୍ୟବହାର| ଉକ୍ତେଟରବାସ୍‌-ଲେ-ଜିଏବଂନିୟନ୍ତ୍ରଣଉପରେWHO
ବିଶେଷଜ୍ଞକମିଟିରତତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣବିପଦେ-ରଟ୍‌| ଜେନେଭା, ବିଶ୍ୱସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂଗଠନ, 1990 (WHO
ବTechnical ସ୍ଥିତିବିପଦେ-ରଟ୍‌ସିରିଡ୍‌, ନଂ813) |

Source: **DIRECTORATE OF PLANT PROTECTION, QUARANTINE & STORAGE**

ଉତ୍ସ: ଉଦ୍ଭିଦସଂରକ୍ଷଣଶ୍ରମନିର୍ଦ୍ଦେଶ, କାରାଣ୍ଟାଲନ୍‌ଏବଂଷ୍ଟଟେ-ରଡ୍‌

Link: <http://ppqs.gov.in/divisions/integrated-pest-management/instruction-safe-use-pesticide>